

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2019

CC2-SANSKRIT

CLASSICAL SANSKRIT LITERATURE (POETRY)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

विभाग:-क

1. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् – 12×1 = 12
 - (क) दिलीप-सुदक्षिणयोः अपुत्रकतायाः किं कारणम् ? सन्तानलाभाय दिलीप-सुदक्षिणाभ्यां किं कृतम्, इत्येतत् सर्वं 'रघुवंशम्' इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारं विशदयत। 3+9 = 12
 - (ख) संस्कृतालंकारदिशा 'रघुवंशम्' इति महाकाव्यस्य महाकाव्यत्वं प्रतिपादयत।
2. संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्याञ्च व्याख्या कार्या (एकस्य) 6×1 = 6
 - (क) कः सूर्यप्रभवो वंशः कः चाल्पविषया मतिः।
तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्॥
 - (ख) प्रजानामेव भूत्यर्थं स ताभ्यो बलिमग्रहीत्।
सहस्रगुणमुत्सष्टुमादत्ते हि रसं रविः॥
3. वङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा द्वयोः अनुवादः करणीयः – 3×2 = 6
 - (i) वैवस्वतो मनुर्नाम माननीयो मनीषिणाम्।
आसीन्महीक्षितामाद्यः प्रणवश्छन्दसामिव॥
 - (ii) परस्परक्षिसादृश्यमदूरोज्जितवर्त्मसु।
मृगद्वन्द्वेषु पश्यन्तौ स्यन्दनाबद्धदृष्टिषु॥
 - (iii) तं सन्तः श्रोतुमर्हन्ति सदसद् व्यक्तिहेतवः।
हेमनः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकाऽपि वा॥
4. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या संक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् – (द्वयोः) 3×2 = 6
 - (क) "सम्पद्-विनिमयेनोभौ दधतुर्भुवनद्वयम्" – अत्र 'उभौ' इति पदेन कौ बोद्धव्यौ ? भुवनद्वयं किम् ? तौ कथं सम्पदविनिमयम् अकुरुताम् ?

- (ख) "काप्यभिख्या तयोरासीत्"— अत्र तयोः पदेन कौ बोद्धव्यौ ? तयोः शोभा कीदृशी आसीत् ?
 (ग) "जगतः पितरौ वन्दे"— जगतः पितरौ कौ ? काम्यां सह तौ तुलितौ ?

विभागः-ख

5. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य उत्तरं प्रदेयम् — 12×1 = 12
 (क) "तथापि वक्तुं व्यवसाययन्ति मां निरस्तनारीसमया दुराधयः"— कस्य कस्या वा उक्तिरियम् ?
 'निरस्तनारीसमयाः'— इत्यस्य कोऽर्थः ? किरातार्जुनीयम् इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारं
 वक्तुः चारित्रिकं वैशिष्ट्यं राजनीतिज्ञानं च आलोचयत।
 (ख) "नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः"— इति वचनस्य याथार्थ्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत।
6. (क) संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य व्याख्या कार्या — 6×1 = 6
 (i) स किंसखा साधु न शास्ति योऽधिपं
 हितात्र यः संशुणुते स किंप्रभुः।
 सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिं
 नृपेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः॥
 (ii) कथाप्रसङ्गेन जनैरुदाहृता—
 दनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः।
 तवाभिधानात् व्यथते नताननः
 सुदुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः॥
7. देवनागरीलिप्या श्लोकपादपूरणं कुरुत (एकस्य) — 6×1 = 6
 (क) व्रजन्ति ते मूढधिपः परामवं
 _____ ।

 _____ ॥
 (ख) _____
 _____ ।

 हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः॥
8. द्वयोः संक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् — 3×2 = 6
 (क) 'कृत्वारिषड्वर्गजयेन मानवीम्'— उक्तेरस्याः कः वक्ता ? कस्य विषये वक्तुः इयमुक्तिः ?
 कस्तावद् अरिषड्वर्गः ?
 (ख) कः केन किमर्थं चररूपेण नियुक्तः ?
 (ग) 'किरातार्जुनीयम्' इति महाकाव्यस्य नायकः कः ? कश्च किरातः ? कं विषयम् अवलम्ब्य
 महाकाव्यमिदं रचितम् ?

—x—

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 1st Semester Examination, 2019

DSC1-SANSKRIT
SANSKRIT DRAMA AND GENERAL GRAMMAR

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

UNIT-I

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) Write a detailed note on the departure of शकुन्तला from the Hermitage of कण्व ।
 - (b) Write a detailed note on the Elephant Episode of 1st act of 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' and discuss the dramatic significance of it.

2. Explain any **one** of the following: 6×1 = 6
 - (a) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥
 - (b) मानुषीषु कथं वा स्यादस्य रूपस्य सम्भवः ।
न प्रभातरलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात् ॥

3. Translate into English or Bengali any **two** of the following: 3×2 = 6
 - (a) गच्छति पुरःशरीरं धावति पश्चादसंस्थितं चेतः ।
चीनांशुकमिव केतोः प्रतिवातं नीयमानस्य ॥
 - (b) ययातेरिव शर्मिष्ठा भर्तुर्वहुमता भव ।
सुतं त्वमपि सम्राजं सेव पुरुमवाप्नुहि ॥
 - (c) पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या
नादत्ते प्रियमण्डनापि भक्तां स्नेहेन या पल्लवम् ।
आधे वः कुसुमप्रसूतिसमये यस्या भवत्युत्सवः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम् ॥

4. Answer any *two* of the following questions: 3×2 = 6
- (a) Who were the parents of 'शकुन्तला' ?
- (b) Who is the writer of the drama 'अभिज्ञानशकुन्तलम्'? Write an another Drama of this writer.
- (c) Who is 'करभक' ? What did he inform to 'दुष्यन्त' ?

UNIT-II

5. Explain (a) or (b): 12×1 = 12
- (a) षष्ठीचानादरे, हेतौ, भुवः प्रभवः।
- (b) साधकतमं करणम्, यतश्च निर्धारणम्, कर्तुरीप्सिततमं कर्म।
6. Account for the case-endings any *three*: 1×3 = 3
- (a) ग्रामं निकषा नदी अस्ति।
- (b) राजा नगरे उपवसति।
- (c) पुष्पेभ्यः स्पृहयति।
- (d) जपमनु प्रावर्षत्।
- (e) आदित्याज जायते वृष्टिः।
7. Expound and name the 'समास' any *three*: 1×3 = 3
- केशाकेशि, अहिनकुलम्, मासपूर्वः कुम्भकारः, अष्टाध्यायी।
8. Give the resulting forms of any *six* of the following: 1×6 = 6
- गम् + क्तवतु, सेव् + शानच्, अस् + शतृ, कृ + तृच्, भिद् + क्त, भुज् + तुमुन्, इदम् + थमु,
शम् + क्त्वा, आ-दा + ल्यप्, दृश् + तव्य।
9. Join and dis-join the 'सन्धि' of any *six* of the following 1×6 = 6
- निः + रसः, महा + अर्णवः, दधि + अत्र, विधु + उदयः, पावकः, गङ्गौघः, दैत्यारिः, रमेशः।

—x—

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2019

CC1-SANSKRIT

SANSKRIT GRAMMAR AND COMPOSITION

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

1. प्रत्याहारस्थान् वर्णान् लिखत (त्रयाणाम्) 2×3 = 6
'र', 'अच्', 'यम्', 'हश्', 'अट्'।
2. संज्ञां साधयत (त्रयाणाम्) 2×3 = 6
टि, लोपः, संयोगः, सार्वधातुकम्, अङ्गम्।
3. त्रयाणां सन्धिविच्छेदं त्रयाणां सन्धिं च साधयत। 2×3 = 6
सुध्युपास्यः, पावकः, परमर्तः, गङ्गाधः, शिवेहि।
प्र + एजते, शक + अन्धुः, ब्रह्म + ऋषिः, मनस् + ईषा, गो + यूतिः।
4. ससूत्रं पदसाधनं कुरुत (प्रत्येकशः द्वयोः) 6×2 = 12
(क) रामान्, रमायै, ज्ञाने।
(ख) भवामि, एघते, बभूव।
5. अधोलिखितेषु सूत्रत्रयं व्याख्यात - 4×3 = 12
(क) अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम्।
(ख) शि सर्वनामस्थानम्
(ग) औङ आपः
(घ) लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः
(ङ) स्यतासी लृ-लुटोः

6. चतुर्णां वाच्यपरिवर्तनं कुरुत।

3×4=12

- (क) नरो यान्ति विदेशम्।
(ख) अहं शीतलं जलं पिबामि।
(ग) शबरेण मृगौ हतौ।
(घ) हरिः माम् अपश्यत्।
(ङ) बाला उच्चैः गायन्ति।
(च) वृक्षम् अवचिनोति फलानि।

7. संस्कृतभाषायौ देवनागरीलिप्याञ्च अनुवादं कुरुत (एकस्य) –

6×1=6

- (a) Book is always our best friend. Our friends may be changed or died, but books always chat with us.
(b) Sanskrit is a very old language, but it can be used in modern era also. Sanskrit is the most Scientific language for computer.

—x—